

## Utbildningsinspektion i Ekhammarskolan, grundskola årskurs 4–9 samt träningsskola årskurs 7–9

### Innehåll

|                                                      |    |
|------------------------------------------------------|----|
| Inledning .....                                      | 1  |
| Underlag .....                                       | 1  |
| Beskrivning av skolan/rektorsområdet.....            | 2  |
| Sammanfattande bedömning.....                        | 2  |
| Bedömning av utbildningsresultaten.....              | 3  |
| Bedömning av verksamheten .....                      | 5  |
| Bedömning av förutsättningarna för utbildningen..... | 10 |

### Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i och besökt Ekhammarskolan den 26, 27 och 28 oktober 2005. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen riktas mot hur verksamheten genomförs samt dess förutsättningar och resultat. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbsida ([www.skolverket.se/Inspektion](http://www.skolverket.se/Inspektion)).

Huvudmannen har ansvar för att de brister som inspektörerna lyfter fram i den sammanfattande bedömningen åtgärdas. Åtgärderna skall redovisas till Skolverket vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen om ca två år.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

### Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från kommunen och Ekhammarskolan, dels den information som samlats in under besöket. Även annan information om kommunen och skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt har använts.

I Ekhammarskolan intervjuades skolledning, lärare, elevvårdspersonal, elever samt föräldrar med barn i olika årskurser. Inspektörerna besökte lektioner i alla årskurser och i träningsskolan. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns på skolan utgör underlag för kvalitetsbedömningen.

## Beskrivning av skolan/rektorsområdet

| <b>Ekhammarskolan</b> | <b>Antal barn/elever</b> |
|-----------------------|--------------------------|
| Grundskola            | 515                      |
| Särskola              | 6                        |

Uppgifterna om elevantal är skolans egna från oktober 2005.

Utbildningen i skolan omfattar grundskola årskurs 4–9 samt träningsskola årskurs 7–9. Till Ekhammarskolan kommer elever från flera närliggande grundskolor med utbildning upp till årskurs 5. På grund av förändringar i befolkningens ålderssammansättning i området håller skolan på att successivt avveckla den verksamhet som finns till och med årskurs 5.

Ekhammarskolan ligger i Kungsängen, i nära anslutning till gymnasieskolan. Skolan är byggd 1967, består av flera tvåvåningsbyggnader av tegel och är i gott skick.

## Sammanfattande bedömning

Bedömningarna av kvaliteten i utbildningen vid Ekhammarskolan och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga skolförfattningar.

Som helhet erbjuder Ekhammarskolan utbildning av god kvalitet. Flertalet av skolans elever når goda kunskapsresultat. Eleverna i alla årskurser har kännedom om målen för utbildningen som lärarna gör dem medvetna om. Lärarna visar stor tilltro till sina elevers förmåga att nå resultat. Skolans arbete är utformat på ett sätt som utvecklar elevernas nyfikenhet och lust att lära. Eleverna har ett reellt inflytande över innehåll och arbetssätt i undervisningen. Skolan arbetar mot kränkande behandling, och har nått goda resultat med det. Ekhammarskolan är en trygg miljö för eleverna, med arbetsro och mycket bra samtalston mellan lärare och elever. I träningsskolan bedrivs en verksamhet av mycket god kvalitet helt i linje med de nationella målen. Föräldrarna är mycket nöjda med den samverkan de har med skolan och den information de får. I den pedagogiska verksamheten kommer kunskapens olika former till uttryck, arbetet i klassrummen är välplanerat och intresseväckande. Eleverna ges en träning i att analysera och kritiskt granska, helt enligt läroplanens mål. Skolan ger stöd till de elever som är i behov av det, och lärarna tar hänsyn till eleverna individuella förutsättningar. Betygen upplevs som rättvisa av eleverna, och de sätts på ett brett underlag. Skolans kvalitetsarbete bedrivs på ett genomtänkt sätt och skolans ledning fungerar mycket bra. Rektorn är väl förtrogen med verksamheten och utövar sitt pedagogiska ledarskap för att nå de nationella målen. Eleverna kan utnyttja sina valmöjligheter och skolans lokaler och läromedel fyller väl sitt syfte.

Det finns enligt inspektörernas bedömning behov av förbättringsinsatser på skolan inom följande områden:

- Skillnader i kunskapsresultat mellan pojkar och flickor bör analyseras och åtgärder vidtas för att undanröja skillnaderna.
- Eleverna behöver tränas mer i att utöva inflytande över allmänna frågor som rör verksamheten.
- Skolan bör följa upp och utvärdera resultaten av sitt arbete mot kränkande behandling.
- Skolan bör undersöka och tillgodose elevernas behov av undervisning i svenska som andraspråk.
- Skolan bör förbättra tillgången till datorer med Internetuppkoppling.

### Bedömning av utbildningsresultaten

Inspektörerna har granskat hur väl skolans elever utvecklar kunskaper, normer och värden enligt målen i skollagen och i läroplanerna för det obligatoriska skolväsendet, Lpo 94, respektive för de frivilliga skolformerna, Lpf 94, avsnitten 2.1 och 2.2.

Enligt läroplanen är det skolans ansvar att eleverna skall inhämta och utveckla sådana kunskaper som är nödvändiga för varje individ och samhällsmedlem. Skolan skall även följa upp elevernas kunskapsutveckling och klargöra för eleven vilka mål utbildningen har.

Ett sätt att ta reda på hur skolan lyckas i sitt uppdrag är att granska resultaten i de nationella proven i årskurs 5 och 9, och dessutom ta del av den officiella statistiken över elevernas betyg i årskurs 9.

I årskurs 5 har Ekhammarskolan haft goda resultat i ämnesproven i svenska, engelska och matematik läsåren 2002-2004. Endast någon enstaka elev har inte klarat alla ämnesproven. Enligt skolans uppgifter är resultaten 2005 lika goda.

| Årskurs 9                              | 2004                | 2004             | 2004  | 2005                | 2005             | 2005  |
|----------------------------------------|---------------------|------------------|-------|---------------------|------------------|-------|
|                                        | Ekhammar-<br>skolan | Upplands-<br>Bro | Riket | Ekhammar-<br>skolan | Upplands-<br>Bro | Riket |
| Meritvärde <sup>1</sup>                | 211,0               | 203,0            | 206,9 | 200,1               | 195,0            | 206,0 |
| Andel behöriga till nationella program | 90,5                | 89,8             | 89,6  | 91,3                | 90,0             | 89,2  |
| Andel som uppnått målen i alla ämnen   | 71,0                | 72,0             | 75,9  | 78,0                | 72,0             | 76,0  |

Statistiken visar att Ekhammarskolan år 2004 hade något lägre andel behöriga till gymnasieskolan än året innan, men 2005 är den åter högre. Det gäller också andelen elever som har nått målen i samtliga ämnen, däremot har eleverna sämre meritvärde 2005 än 2004.

<sup>1</sup> En elevs meritvärde räknas fram genom att man översätter bokstavsbetygen till siffror (MVG ger 20, VG 15 och G 10) och därefter räknar samman de 16 bästa betygen. En elev som fått betyg i samtliga 16 ämnen kan alltså ha högst 320 och minst 160 poäng i meritvärde.

Om man ser på skolans SALSA-värde<sup>2</sup> ligger elevernas meritvärde på Ekhammarskolan 2004 något under och 2005 mycket under det förväntade. Elevernas meritvärde 2005 är högre än genomsnittet i kommunen men lägre än genomsnittet i riket. Elevernas resultat i de nationella proven i årskurs 9 i svenska, engelska och matematik överensstämmer väl med de betyg eleverna får i dessa ämnen. Flickor och pojkar når målen i ungefär lika stor utsträckning, däremot har flickorna betydligt högre meritvärde än pojkarna. När det gäller elever som saknar slutbetyg i något ämne kan man inte se att det skulle handla speciellt ett eller flera ämnen utan är ganska spritt mellan ämnen. Enligt rektorns uppfattning är orsaken till att en del elever inte nått målen i samtliga ämnen att de haft hög frånvaro från lektionerna. Skolan har utarbetat en handlingsplan mot skolk som en åtgärd för att på sikt få bättre kunskapsresultat. Skolan har inte än haft några diskussioner om de resultat man når men sådana är inplanerade enligt rektorn. Enligt inspektörernas uppfattning finns det anledning för skolan att analysera vad som ligger bakom den ganska markanta sänkningen av meritvärdet (vid tidpunkten för inspektionen fanns inte statistiken för 2005) samt att analysera och undanröja skillnaderna i kunskapsresultat mellan pojkar och flickor.

Skolan skall, enligt författningarna, klargöra för elever och föräldrar vilka mål utbildningen har. Att den enskilda skolan är tydlig om mål, innehåll och arbetsätt är en förutsättning för elevers och vårdnadshavares rätt till inflytande och påverkan. Vid intervjuer framkommer att det finns ett medvetet arbete med kunskapsmål. Eleverna i årskurs 4 och 5 berättar hur läraren inför ett nytt avsnitt förklarar målen. Lärarna i årskurs 6–9 går igenom målen antingen för hela läsåret eller för det aktuella ämnesområdet i alla ämnen, uppger eleverna. Målen delges även i skriftlig form. I flera klassrum finns målen uppsatta, dessutom finns information om målen för de olika ämnena på skolans hemsida. Av intervjuerna med lärarna får inspektörerna uppfattningen att det är en självklar rutin på skolan att målen för olika ämnen förklaras för och diskuteras med eleverna. Inspektörerna bedömer att eleverna på Ekhammarskolan har en mycket god kännedom om målen och att skolans lärare arbetar för att göra eleverna medvetna om vilka mål det finns för utbildningen.

### **Utveckling och lärande relaterat till ämnesövergripande kunskapsmål**

Skolan skall, enligt läroplanen, sträva efter att varje elev lär sig att lyssna, diskutera, argumentera och använda sina kunskaper som redskap bland annat för att lösa problem och kritiskt granska och värdera påståenden och förhållanden. Intervjuerna med lärare och personal, klassrumsbesök och elevarbeten ger inspektörerna intrycket att Ekhammarskolan når goda resultat när det gäller dessa mål. De arbetssätt som används i Ekhammarskolan, framförallt i årskurs 6–9, är också utformade på ett sätt som syftar till att de inriktningar och mål som anges i läroplanen skall kunna nås (se vidare i avsnittet Innehåll, organisation och arbetssätt i undervisningen).

Skolan skall sträva efter att varje elev utvecklar nyfikenhet och lust att lära. De intervjuade eleverna uppger att de trivs i Ekhammarskolan och de elever in-

---

<sup>2</sup> Skolverkets analysverktyg SALSA är en modellberäkning av förväntade betygsvärden med hänsyn tagen till föräldrarnas sammanvägda utbildningsnivå, andel pojkar respektive flickor, andel elever födda utomlands, samt andel elever födda i Sverige med båda föräldrar födda utomlands.

spektörerna observerat i klassrumssituationen visar att de är intresserade av sina uppgifter och arbetar på ett målmedvetet sätt. Det gäller såväl de yngre som de äldre eleverna, och det gäller alla ämnen. Motivationen förefaller vara lika stor när de spelar innebandy i idrott och hälsa, räknar area i matematik, läser sagor i svenska eller övar upp sin kommunikationsförmåga i träningsklassen. I intervjuer och samtal framgår det att lärarna är stolta över sina elever och genomgående beskriver dem i berömmande ordalag. Inspektörerna bedömer att skolan på ett bra sätt har lyckats med att utveckla elevernas nyfikenhet och lust att lära.

### **Normer och värden**

Enligt läroplanen förutsätter elevernas kunskapsmässiga och sociala utveckling att de tar ett allt större ansvar för det egna arbetet och för skolmiljön, samt att de får ett reellt inflytande på utbildningens utformning. Eleverna ger inte intryck av att vara tränade till att vilja ha inflytande över allmänna frågor som rör verksamheten. Att de däremot har inflytande över undervisningen tas upp som en självklarhet både av eleverna och av lärarna i intervjuerna. När det gäller det dagliga arbetet i klassrummet får inspektörerna uppfattningen att elever och lärare tillsammans bildar ett välfungerande team där de mer erfarna vägleder de som behöver lära sig. Inspektörerna bedömer att skolan lyckats ge eleverna ett reellt inflytande över undervisningen, men att eleverna bör stimuleras till och tränas ännu mer i att ha inflytande över frågor som är av allmänt intresse för alla elever.

Skolan skall sträva efter att varje elev känner trygghet och lär sig att ta hänsyn och visa respekt i samspel med andra, säger läroplanen. Intervjuer med elever och personal samt besök i klassrummen och i de allmänna utrymmen ger inspektörerna bilden av en skola som är en trivsamt och trygg miljö för eleverna, utan oro, förstörelse och hårt språkbruk. Enligt eleverna är inte mobbning något problem på skolan. De yngre eleverna säger sig ibland vara besvärade av en del av de äldre eleverna. Men i de fall där det förekommer någon form av hotfullt eller störande beteende sker det en förbättring så fort eleverna tagit upp incidenterna med sina lärare. I föräldraintervjun framförs det en del kritiska synpunkter på hur skolan i något fall hanterat mobbning. Ekhammarskolan arbetar mot kränkande behandling på olika sätt, bland annat med ett system med kamratstödjare, men har inga rutiner för att följa upp det arbete som utförs. Inspektörernas bedömning är att skolans arbete mot kränkande behandling har givit goda resultat, däremot bör skolan mer systematiskt följa upp och utvärdera resultaten av sitt arbete mot kränkande behandling.

## **Bedömning av verksamheten**

Inspektörerna har granskat arbetet med arbetsmiljön, föräldrarnas och elevernas delaktighet i det inre arbetet; innehåll, organisation och arbetssätt i undervisningen; individanpassning och stöd; utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning; kvalitetssäkring och förbättringsarbete; skollledning och intern kommunikation. Nationella riktlinjer för arbetet finns i skollagen, läroplanerna och i andra författningar för respektive skolform.

### **Arbetsmiljö och delaktighet**

Skolan skall främja förståelse för andra människor och förmåga till inlevelse, enligt författningarna. Tendenser till trakasserier skall aktivt bekämpas. Den

handlingsplan mot kränkande behandling som finns på Ekhammarskolan tar upp kränkande behandling mellan elever och kränkande behandling mellan vuxna och elever. I den definieras också vad som menas med mobbning, med hjälp av tydliga exempel. Skolan har både en antimobbninggrupp och en elevstödjargrupp, som aktivt deltar också i det förebyggande arbetet.

Ekhammarskolans socialpedagog, som har en viktig del i det elevvårdande arbetet, och personalen i den till skolan tillhörande fritidsgården är nära knutna till arbetet med värdegrunden. Läsåret 2004/05 har man arbetat med frågor man upplever som aktuella i skolan. I fokus har bland annat stått ordning och reda, klotter, gängbildning, droger, nynazism och skolk. Under höstterminen 2005 har skolan dragit igång ett mer koncentrerat arbete med ett program som går ut på att ytterligare förbättra elevernas förutsättningar för framgångsrika studier genom att förstärka värdegrunden. Skolans arbetslag för årskurs 6–9 har delvis egna prioriterade målområden som de arbetat med, till exempel jämställdhet. Dessa mål är väl förenliga med läroplanens övergripande mål och med skolans gemensamma mål.

Att det råder arbetsro i skolan har inspektörerna sett under sitt besök. Skolan strävar efter att all skoltid skall vara effektiv och användas för studier. Skolledningen har en ambition att lektionerna alltid skall bemannas med vikarier om den ordinarie läraren inte är där. Skolans träningsklass arbetar i en lugn och avskild del av skolan men eleverna integreras också i den övriga verksamheten när det är lämpligt. Bland annat äter de i matsalen tillsammans med skolans övriga elever och två av eleverna deltar i den öppna fritidsverksamheten. Ekhammarskolan har som inspektörerna bedömer det ett varierat, engagerat och bra arbete för tolerans och mot kränkande behandling, ett arbete som omfattar alla skolans elever.

Läroplanen föreskriver att eleverna skall kunna utöva inflytande över såväl gemensamma frågor som undervisning. Ekhammarskolan har ett elevråd som mentorsgrupperna (elevgrupper med ansvariga lärare) väljer representanter till men det har inte alla gjort för innevarande läsår. Elevrådsstyrelsen uppger i intervjun att arbetet i elevrådet inte står särskilt högt i kurs bland de andra eleverna. Rektorn anser att elevrådsarbetet behöver förstärkas och har satt in åtgärder för att förbättra dess ställning. Under det nuvarande läsåret finns både en lärare och en fritidsledare knutna till elevrådet, och dess arbete är förändrat med bland annat utskott för olika frågor. I intervjun uttrycker elevrådets styrelse en viss tillförsikt när det gäller elevrådets framtida ställning på skolan.

När det gäller elevernas inflytande i undervisningen berättar elever från alla årskurser med flera exempel hur de tillsammans med sina lärare deltar i planeringen. Ett av arbetslagen i årskurs 6–9 har särskilt arbetat med att utveckla elevinflytandet, där deltar eleverna efter ett roterande schema inför ett nytt arbetsområde i planeringen tillsammans med sina lärare i arbetslaget. Av intervjuer och lektionsbesök får inspektörerna intrycket att på Ekhammarskolan drar lärare och elever åt samma håll och därmed faller sig elevinflytandet naturligt som en del i ett samarbete mellan två parter. Att yngre elever tävlar med egna recept i potatismöstävling och äldre elever väljer redovisningsform i ett grupparbete är exempel på hur eleverna på Ekhammarskolan kan påverka undervisningen. Träningskoleeleverna ges möjlighet att ibland välja aktivitet och påverka även på andra sätt, vilket framgår av samtalen med personalen och det

arbete inspektörerna sett bedrivs i träningskolan. Inspektörernas bedömning är att eleverna på Ekhammarskolan ges inflytande över undervisningen på ett sätt som mycket väl uppfyller författningarnas krav.

Enligt läroplanen skall skolan samverka med föräldrarna, och inspektörernas bedömning är att Ekhammarskolan gör det på ett bra sätt. Föräldrarna uppger i intervjun att de är mycket nöjda med den information de får från skolan. Skolan har en omfattande hemsida, i den ingår också lärarnas egna sidor där eleverna och föräldrarna kan ta del av information om det som sker i undervisningen, som läxor och prov. På hemsidan finns lokalt bearbetade kursplaner och betygskriterier samt protokoll från skolorådet. Även av dem framgår att föräldrarna har möjlighet till delaktighet och att de också utnyttjar den.

### **Innehåll, organisation och arbetssätt i undervisningen**

Enligt läroplanen skall lärarna sträva efter att i undervisningen balansera och integrera kunskaper i sina olika former: fakta, förståelse, färdighet och förtroget. Skolan skall också främja elevernas harmoniska utveckling, vilket skall åstadkommas genom en varierad och balanserad sammansättning av innehåll och arbetsformer.

Såväl hos de yngre som hos de äldre eleverna har inspektörerna under sitt besök på Ekhammarskolan funnit att kunskapens olika former kommer till uttryck. Det visar till exempel de laborationer i naturorienterade ämnen, elevernas engagemang i ett spel på lektionen i engelska, och de elevarbeten som finns synliga i klassrummen bland annat i svenska och samhällsorienterade ämnen. I träningskolan har inspektörerna sett också hur några elever i en mycket konkret och verklighetsnära form får lära sig att hantera pengar, medan andra i ett samspel med läraren får utveckla sin kommunikation så de samtidigt stimulerar sinnena. Lärarna i träningsklassen använder olika hjälpmedel och lotsar eleverna på ett sätt som visar att de är mycket väl insatta i varje elevs individuella förutsättningar. Under sitt besök har inspektörerna inte sett någon verksamhet i skolan som skulle kunna beskrivas som ett mekaniskt arbete, däremot som välplanerat, kreativt och intresseväckande.

Samarbete över ämnesgränserna förekommer på olika sätt. Teman, som kan omfatta alla ämnen, kan till exempel handla om hälsa och jämställdhet. Lärarna i textilslöjd och i trä- och metallslöjd samarbetar med varandra, men kan också hitta samarbetsområden med bild eller samhällsorienterade ämnen. Några av ämnena kan integreras med varandra en period, eller samarbete kan förekomma i en mer begränsad form. Lärarna uppger i intervjuer och samtal att de utnyttjar tillfällen att samarbeta mellan ämnen men att formerna varierar i de olika arbetslagen. De anser att de har en stor frihet att utveckla egna idéer och utnyttja sin samlade kompetens på ett sätt som blir en viktig tillgång i arbetet med eleverna.

Sättet att arbeta med rapporter i de naturorienterade ämnena och arbetsuppgifter i de andra ämnena visar för inspektörerna att lärarna medvetet strävar efter att eleverna skall lära sig att analysera och kritiskt granska. Det gör också förekomsten av "Veckans matteproblem" som synligt anslås med uppmaning till eleverna att försöka vara först med svaret. I intervjuer med lärare och elever beskrivs hur eleverna uppmuntras till kritisk granskning av lärarnas bedömningar och hur eleverna med hjälp av konkreta exempel får lära sig att analysera och

jämföra. Strävan efter att eleverna skall nå även de övergripande kunskapsmålen är också en utgångspunkt i de lokala kursplanerna.

Inspektörernas sammantagna bedömning av undervisningens innehåll och arbetssätt är att skolan på ett mycket bra sätt lever upp till läroplanens skrivningar.

### **Individanpassning, individuell studieplanering och stöd**

Undervisningen skall, enligt författningarna, anpassas till varje elevs förutsättningar och behov. En elev skall få studiehandledning på sitt modersmål, om eleven behöver det. Vidare skall särskilt stöd ges till elever som har svårigheter i skolarbetet.

Att klasserna i Ekhammarskolan i årskurs 6–9 är relativt små, de flesta med högst 20 elever, bidrar enligt lärarna till att undervisningen kan lättare anpassas efter varje elevs individuella förutsättningar. I tränings skolans grupper med hög personaltäthet ser inspektörerna att varje elev får sina behov tillgodosedda på ett sätt som hjälper dem att utvecklas i sin egen takt, samtidigt som man formar verksamheten så man arbetar mot de nationella målen.

Studiehandledning i modersmålet erbjuds de elever på Ekhammarskolan som bedöms vara i behov av det. Elever som är i behov av särskilt stöd undervisas i mindre grupper eller enskilt i den så kallade studiegården. I de flesta ämnen deltar studiegårdseleverna i klassundervisningen, stödet får de mest i svenska, engelska och matematik. Dock har skolan möjlighet att inom klassens ram ge stöd även i ämnen som hem- och konsumentkunskap. Några lärare uttrycker i intervjun farhågor om att elever som väl börjat få sin undervisning i studiegården fastnar där under sin resterande skoltid. I intervjun uppger rektorn att skolledningen skall se över studiegårdens arbete och göra förändringar som man anser behövs.

Elever som har stora svårigheter med den sociala samvaron i skolan eller mycket hög frånvaro kan under en kortare eller längre tid placeras i en egen grupp. Den är inte någon fast, existerande grupp, utan skall kunna sättas i gång vid behov. Om en elev är placerad i den och har anpassad studiegång fattas beslut om detta i enlighet med författningarna.

Inspektörernas bedömning är att Ekhammarskolan uppfyller författningarnas krav när det gäller elevernas behov av stöd.

### **Utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning**

Läraren skall, enligt läroplanen, fortlöpande informera eleven och elevens vårdnadshavare om elevens skolgång. Både elever och föräldrar uppger i intervjuerna att de är mycket nöjda med de utvecklingssamtal de har med lärarna på Ekhammarskolan. De får en allsidig bild av kunskapsutvecklingen och god information om hur eleven kan arbeta för att kunna nå bättre måluppfyllelse. För tränings skolans elever skriver lärarna individuella studieplaner som detaljerat beskriver elevernas utveckling och mål både i socialt och i kunskapsmässigt hänseende. Ur dessa studieplaner kan man också avläsa hur eleverna kan hjälpas vidare för att nå de nationella målen, med hänsyn till de förutsättningar de har.

Skolans lärare deltar i ett kommunövergripande arbete med kursplaner, bedömning och betygskriterier. I betygssättningen används enligt både lärare och elever ett brett underlag som bara delvis utgörs av skriftliga prov. I intervjuerna uppger eleverna att de anser betygssättningen vara rättvis, att lärarna förklarar

för dem hur betygen är satta och uppmanar eleverna också att diskutera sina betyg med dem om det finns oklarheter. Läroplanens krav om att läraren vid betygssättningen skall utnyttja all tillgänglig information om elevens kunskaper i förhållande till kraven i kursplanen och göra en allsidig bedömning av dessa kunskaper uppfylls enligt inspektörernas bedömning på ett bra sätt på Ekhammarskolan.

### **Kvalitetssäkring och förbättringsarbetet**

Enligt författningarna har rektorn det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas på att nå de nationella målen. Varje skola skall årligen inrätta en skriftlig kvalitetsredovisning som ett led i den kontinuerliga uppföljningen och utvärderingen av verksamheten. Ekhammarskolans kvalitetsredovisning innehåller såväl måluppfyllelse som förbättringsåtgärder. Målen utgår från de nationella målen och kommunens bildningsplan. Ur kvalitetsredovisningen framgår också hur skolan analyserar sina resultat, vilka slutsatser man drar och vilka åtgärder man planerar vid bristande måluppfyllelse.

Skolans lokala arbetsplan är en integrerad del av verksamhetsplanen, och den innehåller också en utvärderingsplan. Arbetslagen har egna arbetslagsdeklARATIONER och de utvärderar sitt arbete efter varje läsår. I intervjun beskriver rektorn hur de olika delarna i kvalitetsarbetet länkar in i varandra, och också hur kompetensutveckling kan användas som ett instrument för att nå en bättre måluppfyllelse. Ekhammarskolans fokuserade utvecklingsområden under läsåret 2005/06 är värdegrunden, individuella utvecklingsplaner och lärgrupper inom ramen för ett utvecklingsprojekt som skolan deltar i. Dessutom arbetar man för en hälsosammare skola. Inspektörernas bedömning är att skolans kvalitetssäkring och förbättringsarbete är väl genomtänkt och fungerar bra

### **Ledning och intern kommunikation**

Förutom rektor har Ekhammarskolan två biträdande rektorer. Den ena av de biträdande rektorerna ansvarar mest för stödundervisning, årskurserna 4-5, träningsklassen och elevvården, den andra arbetar huvudsakligen med budget, schemaläggning, vikarieanskaffning och andra administrativa uppgifter. Personalansvaret vilar nästan helt och hållet på rektorn. Arbetslagsledarna har främst ett samordningsansvar i sina arbetslag. Alla intervjuade personalgrupper uppger att ansvarsfördelningen är tydlig och fungerar väl.

Enligt skollagen skall rektorn hålla sig förtrogen med det dagliga arbetet i skolan. Den relativt nytilträdde rektorn är väl känd bland elever och föräldrar. Enligt de intervjuade utövar hon ett tydligt ledarskap och är ett stöd för personalen. Det finns inte heller bland lärarna några tveksamheter om att rektorn är en pedagogisk ledare, det intryck inspektörerna får är att hon leder arbetet på skolan hela tiden med sikte mot de nationella målen. Inspektörernas sammantagna bedömning är att styrning och ledning på Ekhammarskolan är av mycket god kvalitet.

## Bedömning av förutsättningarna för utbildningen

Skolverket tar i inspektionen upp följande förutsättningar för utbildningen: tillgång till den utbildning som skall erbjudas, information om utbildning, personal samt läromedel, pedagogiska material och utrustning. Bestämmelser finns i bl.a. skollagen.

### Tillgång till utbildningen

Författningarna beskriver vilka val skolan skall erbjuda eleverna i grundskolan. I dessa ingår elevens val, språkvalet och modersmålsundervisningen. Undervisningen i elevens val syftar till att fördjupa och bredda elevens kunskaper i ett eller flera ämnen. I årskurs 4 och 5 har eleverna på Ekhammarskolan varje vecka schemalagd tid för elevens val, då de har möjlighet att arbeta med vad de vill eller behöver, och två gånger i terminen arbetar de med olika teman. I årskurs 6–7 väljer eleverna för en termin, i årskurs 8–9 för ett skolår mellan ämnen som erbjuds, till exempel drama, ”SO-spezial” och skrivstuga. Lärarnas kompetens avgör vilka ämnen som finns för elevens val i årskurs 6–9, men det finns en bredd på urvalet. I intervjun uppger rektorn att organisationen för elevens val kommer att utvecklas vidare. Inspektörerna bedömer att elevens val på Ekhammarskolan organiseras enligt författningarna.

Ungefär 20 procent av Ekhammarskolans elever har utländsk bakgrund. Elever som har ett annat modersmål än svenska erbjuds modersmålsundervisning som för hela kommunen organiseras av rektorn på Broskolan. Många av skolans elever har undervisning i modersmålet men för några elever med kurdiskt ursprung har den inte kunnat erbjudas på grund av att man inte lyckats hitta någon lärare. Undervisning i svenska som andraspråk skall enligt författningarna om det behövs andordnas för elever som har ett annat modersmål än svenska, elever med svenska som modersmål som kommer från skolor i utlandet och för invandrarelever som har svenska som huvudsakligt umgängesspråk med en eller båda vårdnadshavarna. Endast några få av skolans elever får undervisning i svenska som andraspråk. Lärarna uppger dock i intervjun att flera av eleverna har så stora brister i sina kunskaper i svenska att de inte kommer att nå målen. Enligt rådande praxis, berättar personalen, skall elevernas kunskaper i svenska testas innan de kommer till Ekhammarskolans årskurs 6. Har de i de tidigare årskurserna läst ”vanlig” svenska och inte svenska som andraspråk, fortsätter de med det i årskurs 6. Inspektörernas bedömning är att skolan uppfyller de krav på undervisning i moderna språk och elevens val som uttrycks i grundskoleförordningen samt tillgodoser elevernas rätt till modersmålsundervisning som författningarna uttrycker. Men eftersom det är oklart om alla elever som behöver undervisning i svenska som andraspråk får det bedömer inspektörerna att skolan bör undersöka och tillgodose behoven.

### Personal

Alla tre skolledarna och nästan alla lärare på Ekhammarskolan uppfyller författningarnas krav på personalens utbildning. Skolledarna har pedagogisk erfarenhet, rektorn och den ena biträdande rektorn har också genomgått den statliga rektorsutbildningen. De allra flesta av Ekhammarskolans lärare har pedagogisk högskoleutbildning och undervisar huvudsakligen i ämnen de har utbildning i. Några lärare i övningsämnen, har viss kompetens men inte pedagogisk högskoleutbildning. Skolan har en IT-pedagog som förutom att sköta hemsidan utbildar de andra lärarna, och en bibliotekarie på deltid.

### **Materiella resurser**

Skolans lokaler är ljusa, rymliga och välfungerande. Från många av klassrummen har man en utsikt över den omgivande naturen. Lokalerna som träningsklassen vistas i är inredda på ett trivsamt och ändamålsenligt sätt, och de är väl-försedda med moderna hjälpmedel och annat undervisningsmaterial. För skolans övriga elever finns tidsenliga läromedel och annan utrustning i gott skick och tillräcklig omfattning, undantaget datorerna. För hela skolan finns en liten datasal, i klassrummen finns inga datorer med Internetuppkoppling. Lärare, elever och föräldrar påtalar i intervjuerna den dåliga tillgången på datorer, de ser den som ett hinder i elevernas möjligheter att träna sig i att skaffa information och använda den i undervisningen. Utifrån författningarnas krav om tidsenliga hjälpmedel bedömer inspektörerna att skolan bör förbättra tillgången till datorer med Internetuppkoppling.

|            |           |
|------------|-----------|
| Datum      | Ort       |
| 2006-05-17 | Stockholm |

Katri Cronlund  
Malin Winbladh